ОГЛЯД ЗАКОНОДАВСТВА
LEGAL ALERT
Лютий / February 2019

Нові правила захисту конкуренції

Чого чекати від нового Закону про захист економічної конкуренції, ухваленого Верховною Радою України 7 лютого 2019 року?

07 лютого 2019 року Верховна Рада України проголосувала за прийняття в цілому законопроекту № 6746 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення принципів процесуальної справедливості та підвищення ефективності проваджень у справах про порушення законодавства про захист економічної конкуренції», відповідно до якого пропонується низка ключових змін до Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Одним із головних нововведень є встановлення граничних строків проведення Антимонопольним комітетом розслідування у справі. До цього часу строк проведення розслідування був необмежений, що створювало для компаній ситуацію юридичної невизначеності. Відповідно до прийнятого Закону Антимонопольний комітет має визначений, залежно від категорії порушення, строк, протягом якого розслідування має бути завершеним з прийняттям відповідного рішення. Якщо цього не відбудеться, справа підлягає закриттю у зв`язку із недоведеністю вчинення порушення.

Зокрема, Законом передбачаються наступні строки:

- для справ, пов’язаних із неподанням інформації, поданням неправдивої інформації, невиконанням рішень АМКУ, створенням перешкод при проведенні перевірок тощо – *шість місяців* з дати прийняття рішення про початок розгляду справи;
- для справ про концентрацію без дозволу, про порушення умов концентрації при створенні суб’єкта господарювання, на яку надано дозвіл, про порушення, передбачені Законом України «Про захист від недобросовісної конкуренції» - *один рік*;
- для справ про антиконкурентні узгоджені дії (картельну змову) – *п’ять років*;
- для всіх інших видів порушень – *два роки*.

Іншим важливим нововведенням стали положення щодо застосування нового для України інституту «врегулювання». Цей інститут широко застосовується в країнах Європи, однак до цього часу в Україні не був передбачений. Його суть полягає в тому, що антимонопольний орган та відповідач по справі домовляються між собою про добровільне визнання відповідачем всіх або частини звинувачень, за що на нього накладається знижений розмір штрафу. Такий підхід дозволяє з одного боку зберегти державні кошти та час, які були б

витрачені на проведення розслідування, спори в судах тощо, а з іншого – зменшити розмір відповідальності для порушника.

Відповідно до нової статті 46-[1], яка додана до Закону України «Про захист економічної конкуренції», передбачається, що суб'єкт господарювання може на будь-якому етапі справи до складання Комітетом попередніх висновків по справі звернутися до АМКУ із заявою про застосування процедури врегулювання. Після звернення між сторонами проводяться консультації, узгоджуються умови врегулювання (зокрема, розмір штрафу, що буде підлягати сплаті) та в разі досягнення згоди підписується відповідна угода.

Слід зазначити, що угода підлягає затвердженню господарським судом відповідно до правил підсудності та обов'язково містить умову про беззаперечне визнання порушень відповідачем по справі та розмір штрафу, який має бути на 20% меншим за розмір штрафу, який би розраховувався за загальними правилами. Норма цікава, хоча не до кінця зрозуміло, як вона узгоджуватиметься з процесуальним законодавством.

Ще однією цікавою новелою є встановлення Законом заборони відповідачу оскаржувати рішення АМКУ в тій частині, яку він визнав відповідно до умов процедури.

Умови досягненого врегулювання не можуть бути визнані інформацією з обмеженим доступом та мають бути в повній мірі описані у відповідному рішенні АМКУ по справі.

Законом також пропонується розширення та вдосконалення процедури звільнення від відповідальності за порушення у вигляді узгоджених дій для осіб, які звернулись до АМКУ із визнанням порушення. Наразі передбачено виключно повне звільнення від відповідальності для першої особи, що звернулась. Законом відповідно до сучасної європейської практики додатково вводиться часткове звільнення для подальших осіб, а саме:

- зменшення штрафу на 50% для другої особи, що звернулась;
- зменшення штрафу на 30% для третьої особи;
- зменшення штрафу на 20% для всіх інших.

Ще одним нововведенням є детальне врегулювання окремих аспектів процесуальних питань розслідування справи.
Наприклад, Законом деталізуються права учасників справи та відповідачів. Зокрема, чітко визначене право задавати органам АМКУ питання та отримувати обґрунтовані відповіді, право на ознайомлення з матеріалами справи (включаючи право копіювати ці матеріали) тощо.

Більш чітко врегульоване і питання щодо прийняття попередніх висновків у справі та надання заперечень на них. Важливою зміною є той факт, що Закон тепер встановлює мінімальний місячний строк з моменту отримання попередніх висновків, протягом якого

мають бути надані заперечення (наразі цей строк становить 10 днів), а також максимальний строк, на який може бути подовжено термін для надання заперечень за клопотанням особи – до трьох місяців.

Іншим критичним нововведенням стали норми щодо можливості заявлення відводу посадових осіб АМКУ чи експертів, перекладачів у разі встановлення обставин, що викликають сумнів у його неупередженості або об'єктивності, зокрема у зв'язку з наявністю конфлікту інтересів згідно із Законом України «Про запобігання корупції». Слід зазначити, що наразі процедури відводу посадової особи АМКУ чинним законодавством не передбачено.

Загалом Закон є дуже важливим для подальшого розвитку антимонопольного регулювання в Україні, а тому сподіваємось на його якнайшвидше підписання Президентом та подальше оприлюднення.

Закон набиратиме чинності протягом трьох місяців з дня його опублікування, крім норми щодо процедури врегулювання, яка почне застосовуватися з 1 січня 2020 року.

Цей огляд останніх змін до чинного законодавства України не є юридичною консультацією і може бути використаний виключно для отримання загальної інформації.

За додатковою інформацією звертайтесь до юридичної фірми «Антіка»:

вул. Хрещатик, 12, 2-й поверх
м. Київ, 01001, Україна
тел./факс: +38 044 390 09 20/21
office@antikalaw.com.ua
www.antikalaw.com.ua